

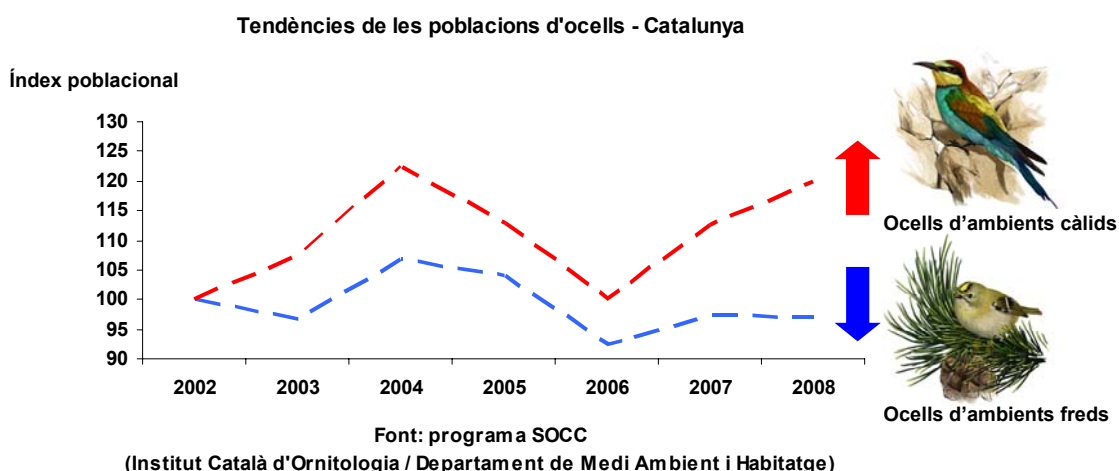
NOTA DE PREMSA

Institut Català d'Ornitologia. Barcelona, 3 de novembre de 2009

Els ocells ens mostren que el canvi climàtic afecta els ecosistemes de Catalunya a un ritme preocupant

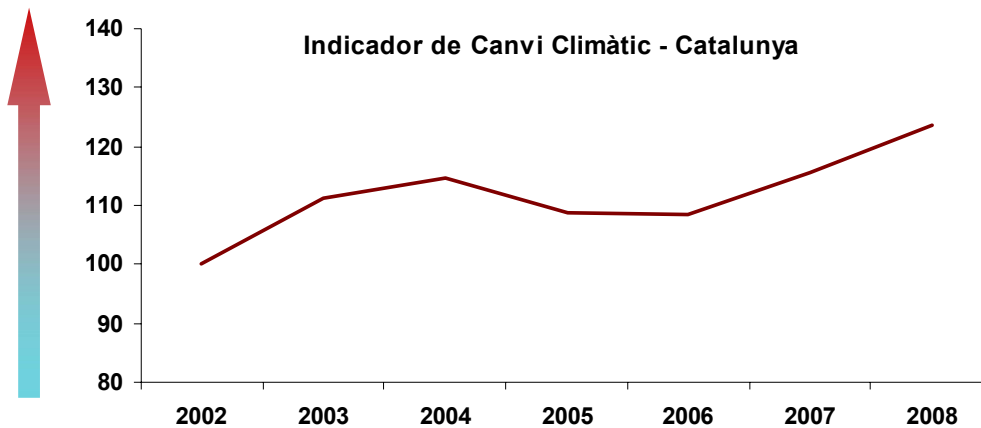
La Conferència de Canvi Climàtic Barcelona 2009 acaba de començar. Més de 4.000 delegats de diversos països i observadors internacionals es reuneixen durant tota la setmana amb l'objectiu d'arribar a un text consensuat per a la decisiva conferència que tindrà lloc el desembre a Copenhaguen. Coincidint amb aquestes dates, es fan públics uns resultats força interessants dels efectes que el canvi climàtic està tenint en un dels elements més ben estudiats dels ecosistemes catalans: els ocells.

L'Institut Català d'Ornitologia i el Departament de Medi Ambient i Habitatge impulsen projectes de seguiment d'ocells amb l'objectiu d'obtenir indicadors de l'estat del medi natural a Catalunya. Gràcies a la participació de centenars de voluntaris en aquests projectes, s'obtenen periòdicament milers i milers de dades sobre els ocells. Un d'aquests projectes, el Seguiment d'Ocells Comuns a Catalunya (SOCC) acaba de proporcionar un resultat tan espectacular com preocupant: en conjunt, i tot i les oscil·lacions naturals pròpies de totes les espècies, els ocells d'ambients càlids estan augmentant i els d'ambients freds estan disminuint. Aquests resultats suggereixen clarament que el progressiu increment de les temperatures n'és el causant.

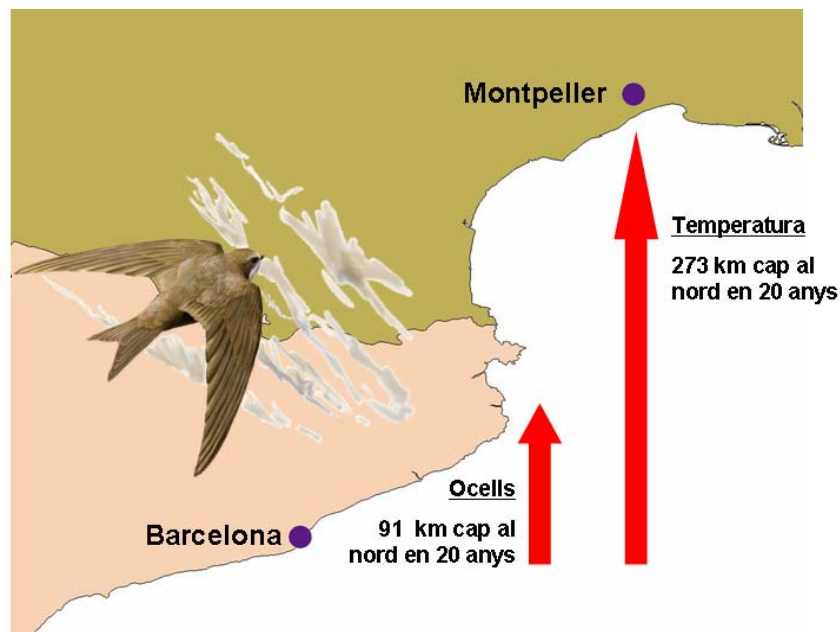
Si tenim en compte que l'efecte del canvi climàtic es manifesta alhora en els dos tipus d'espècies, unes perquè pugen i les altres perquè baixen, en conjunt es pot generar un l'Indicador de Canvi Climàtic fent el quocient entre aquests dos índexs. Aquest Indicador de Canvi Climàtic ha incrementat un 23% en només 7 anys (període 2002-2008), un resultat que indica que els ocells en particular, i els ecosistemes en general, estan canviant d'acord amb les previsions d'escalfament global del nostre planeta.

Índex d'afectació sobre els ocells

Font: programa SOCC
(Institut Català d'Ornitologia / Departament de Medi Ambient i Habitatge)

En el conjunt d'Europa els resultats que s'estan produint són molt similars. El canvi climàtic provoca que les poblacions de les espècies que toleren millor la calor augmentin i les que necessiten temperatures més baixes disminueixin, però... fins a quin punt aquests processos són suficients per adaptar-se a aquest nou escenari ambiental? Un estudi realitzat per investigadors del Museu Nacional d'Història Natural de París indica que, en conjunt, les poblacions d'ocells de França s'han desplaçat 91 km cap el nord en les darreres dues dècades anys... però la temperatura mitjana ho ha fet 273 km. Podríem dir que mentre avui a Montpeller tenim una temperatura similar a la que fa gairebé dues dècades teníem a Barcelona, els ocells, en el seu camí cap el nord a la cerca de temperatures més adients, només han arribat a la Costa Brava... Si els ocells, uns dels grups d'animals de major mobilitat, es van quedant cada cop més al sud d'on es troba el clima que els és favorable, les conseqüències del canvi climàtic sobre altres animals menys mòbils o sobre les plantes poden ser encara pitjors.

Font: Devictor, V. i col·laboradors (2008) Birds are tracking climate warming, but not fast enough. Proc. R. Soc. B 275, 2743-2748

En definitiva, els efectes del canvi climàtic no només poden ser dramàtics als pols o a les illes tropicals formades per esculls coral·lins. Els organismes intenten adaptar-se al canvi però, en conjunt, sembla que no ho estan aconseguint. Si als efectes del canvi climàtic sumem altres impactes derivats de l'acció de l'home, com la destrucció directa dels hàbitats naturals, podem anticipar que els mecanismes que tenen les espècies per adaptar-se als canvis poden ser insuficients. Si no som capaços de disminuir la velocitat amb la que aquest canvi es produeix, segurament provocarà l'extinció de moltes espècies i aquesta pèrdua de biodiversitat pot acabar alterant profundament el mateix funcionament del planeta que ens sustenta.

Les dades que es mostren provenen del Seguiment d'Ocells Comuns a Catalunya, un projecte impulsat conjuntament per l'Institut Català d'Ornitologia i el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya

Per a més informació:
Sergi Herrando
Institut Català d'Ornitologia
ornitologia@ornitologia.org
934587893

Il·lustracions © Toni Llobet